

Anti-Semitism in Romania

Raport 2002

Marco Maximillian KATZ
Av Mariana Enache

Co participanti

Prof Ing Ozy Lazar
Presedintele Comunitatii Evreiesti Bucuresti

Dr. Alexandru Florian
Doctor in Sociologie

CUPRINS

CUPRINS -----	2
Introducere -----	2
Politica -----	3
Religie -----	4
Educatie si Toleranta sociala si etnica-----	4
Comunitatea Evreiasca de astazi -----	5
Holocaust -----	6
Evolutii post -1989-----	6
Antisemitism -----	8
Incidente -----	9
Atitudinea Guvernului fata de Holocaust si Antisemitism -----	10
Partidul de extrema dreapta “Romania Mare” -----	12
Profesorul Gheorghe Buzatu – Principalul negationist al Holocaustului in Romania---	15
A infrunta si a combate pe negationisti si pe cei care jignesc memoria evreiasca -----	16
Ordonanța de urgență nr.31/2002-Raport de evaluare -----	17
Viata Evreiasca in Romania anului 2002 -----	27
Concluzii -----	30

ATENTIE - Reproducerea, copierea si folosirea acestui raport, in intregime sau partial, este permisa pentru scopuri educationale si stiintifice. Modificarea sau folosirea textului in alt spirit, decat cel pe care acest raport il promoveaza, constituie o nelegalitate.

Introducere

MCA Romania a fost infintata in Mai 2002 si inregistrata ca persoana juridica romana, non-profit si non-guvernamentala. Necesitatea unei astfel de organizatii a fost indentificata dupa observarea directiei in care societatea romana s-a orientat dupa 1989, anul in care era comunista a luat sfarsit. Se pare ca oficialitatile romane, care adoptand premiza conform careia in Romania nu exista anti-Semitism, inca sunt indecise in considera existenta unei organizatii precum MCA Romania ca fiind necesara. Aceasta premisa scoate in relief lipsa de dorinta de a aborda problemele create de manifestari antiSemite intr-o maniera realista si corecta din punct de vedere social.

Politica

Romania este tara cea mai vasta din sud-estul Europei, avand o populatie de 22 milioane locuitori. Intre 1948 si 1989, Romania a fost guvernata de un regim comunist.

In 1989 Romania, simultan cu alte tari, foste comuniste, a renuntat la communism si a inceput procesul sau foarte lung de tranzitie catre democratie.

In Noembrie 2002, Romania a fost invitata sa inceapa negocierile de aderare la NATO. In Decembrie 2002, Romania a primit un plan care, daca va fi aplicat, ii va permite aderarea la UE in 2007.

Asa cum a fost mentionat in rapoartele emise de organizatia “International Transparency”, Banca Mondiala si “Open Society”

Romania cunoaste o recrudescenta a fenomenului de coruptie institutionalizata, care trebuie eradicata inainte ca Romania sa devina membra NATO si UE. Conform acestor rapoarte exista suspiciunea ca insasi Guvernul Romaniei este o sursa a coruptiei mai mult decat un combatant activ al acesteia.

Religie

Religia predominanta in Romania este cea Crestin-Ortodoxa. La ora actuala nu exista o diferentiere clara intre Stat si Biserica. Dupa 60 de ani de restrictii religioase, impuse de regimul comunist, un puternic curent de revitalizare religioasa se afla in plina desfasurare. Constitutia Romaniei afirma in mod clar dreptul minoritatilor din Romania de a practica, in mod liber si neconditionat practicile religioase specifice fiecarei minoritati. Art 29 din Constitutie, reglementeaza “autonomia cultelor religioase fata de stat”.

Influenta religioasa in aspectele vietii cotidiene este evidentiata prin proeminenta afisare, in Parlamentul Romaniei, a Crucii. Aceasta este flancata de doua drapele si se afla pozitionata in sala Parlamentului, pe peretele din spatele podiumului de discursuri.

Educatie si Toleranta sociala si etnica

Conceptul “Toleranta etnica si sociala” este larg cunoscut in special locuitorilor din aglomerarile urbane. Toleranta etnica si sociala nu se manifesta intotdeauna ca o parte a realitatii cotidiene, atitudinile xenofobe fiind inca prezente in societatea romaneasca. In timp ce acest subiect este sau evitat sau abordat in mod mecanic si superficial, nu exista programe sistematizate si de lunga durata menite sa reduca xenophobia si sa creeze un ambient tolerant si de integrare socio-etnica.

Comunitatea Evreiasca de astazi

Inainte de cel de al doilea razboi mondial in Romania au trait 800,000 de evrei. La sfarsitul razboiului au ramas 400,000 de evrei. Intre anii 1950 si 1960, peste 350,000 de evrei au emigrat in Israel. In prezent numai 7000-9000 de evrei mai traiesc in Romania majoritatea lor fiind oameni in varsta. Majoritatea membrilor comunitatii evreiesti traiesc in Bucuresti si necesita asistenta sociala, care le este acordata in mare masura de JOINT prin Federatia Comunitatilor Evreiesti din Romania.

In Romania sunt peste 700 de cimitire evreiesti. Majoritatea sunt amplasate in sate indepartate si mici orase de provincie, in care comunitatile evreiesti s-au stins de mult. Numeroase sinagogi si alte foste institutii evreiesti se gasesc in acelasi asezari indepartate. Aceste semne de aducere aminte a ceea ce au fost odata comunitati evreiesti in floritoare si pline de viata sunt in prezent sau folosite de autoritatile locale pentru alte scopuri sau, din cauza lipsei de fonduri, sunt inchise, suferind deteriorari grave de la o zi la alta.

Din 1989 si pana astazi, procesul de retrocedare a proprietatilor evreiesti nu a cunoscut un progres major. Se pare ca legislatia relevanta acestui subiect este manipulata in concordanta cu nevoile politice ale entitatilor politice care se perinda la conducerea tarii. Este stiut ca acest subiect se afla sub observatie permanenta, in primul rand a unor organizatii evreiesti din SUA dar si din UE. Astfel, in concordanta cu nevoile politice de moment, acest proces este accelerat sau incetinit, avansat sau in stagnare. Astfel in prezent sunt implementate decizii care au fost luate in anul 2000.

Holocaust

Asa cum am mentionat deja, numarul oficial al evreilor exterminati in timpul celui de al doilea razboi mondial este de 400,000. Conducatorul militar al Romaniei, in cel de al doilea razboi mondial, Maresalul Ion Antonescu, un adevarat si loial aliat a lui Hitler, a fost conducatorul care a adoptat si a propovaduit imaginea “ iudeo-bolsevica”, implantand-o in constiinta populatiei. Maresalul Ion Antonescu a avut mana libera pentru a pune in aplicare planurile sale de exterminare a cat mai multi evrei posibil, nu prin gazarea lor ci prin munca fortata, pogromuri, lagare de concentrare.

Atunci cand Maresalul Ion Antonescu a devenit incomod chiar celor pe care i-a servit el a fost inlaturat de la putere si executat.

Sub regimul comunist el a fost declarat criminal de razboi. Aceasta decizie a asigurat, pentru gruparile politice nationaliste si xenofobe, transformarea Maresalului Ion Antonescu intr-un martir si patriot national.

Regimul comunist, care a durat in Romania 50 de ani, a facut tot ceea ce se putea pentru a ignora responsabilitatea Romaniei fata de suferintele minoritatii evreiesti.

Pentru a evita posibile probleme, cauzate de originea evreiasca, multi evrei romani, care au ramas in Romania de dupa cel de al doilea razboi mondial, si-au “romanizat” numele. Cei care nu au adoptat aceasta procedura au fost suspectati ca nefiind loiali Romaniei.

Evolutii post -1989

In 1989, imediat dupa caderea regimului comunist, o miscare nationala ad-hoc, pentru reabilitarea imaginii si a numelui Maresalului Ion Antonescu, si-a inceput activitatea.

Din 1989, variate mici grupuri si miscari nationaliste si neo-naziste s-au format in Romania si in strainatate. Se estimeaza ca la acea data, in lipsa unei legislatii eficiente, aproximativ 28 de astfel grupari si miscari cu caracter xenofob si antisemit erau active.

Vechi intelectuali dizidenti, inalti ofiteri ai armatei romane, profesori universitari si chiar judecatori se numara printre cei care actioneaza pentru reabilitarea Maresalului Antonescu si prezentarea lui ca un patriot national si un erou al natiunii romane.

Acesti suporteri ignora, in mod deliberat, crimele comise sub directa comanda a lui Antonescu, impotriva populatiei evreiesti.

Sustinatorii reabilitarii politicii si personalitatii Maresalului Ion Antonescu ignora sau diminueaza in mod deliberat, crimele comise sub directa comanda a lui Antonescu impotriva populatiei evreiesti.

Cativa, si nu putini, sustin ca Antonescu, de fapt a salvat evreimea romaneasca de la o totala exterminare. Folosind asa zise explicatii stiintifice si inarmati cu cinism si aroganta, ei evidentieaza faptul ca Romania este tara est-europeana cu cel mai mare procentaj al populatiei evreiesti care a supravietuit celui de al doilea razboi mondial. In opinia acestor persoane, aceasta “realitate” face ca numarul evreilor exterminati in Romania sa fie “acceptabil” atunci cand el este comparat cu numarul evreilor exterminati in Ungaria sau alte tari europene.

Pana in vara anului 2002, puternicele opinii ale celor care apara memoria lui Antonescu prin gestionarea numarului evreilor exterminati si vocile celor care in mod deschis neaga existenta oricarei responsabilitati fata de Holocaustul evreilor romani, puteau

sa fie ascultate cu regularitate sau la posturile de radio si televiziune sau de pe podiumul Academiei Romane.

Pana in vara anului 2002, numeroase strazi si pietele publice au fost numite dupa Maresalul Ion Antonescu iar statuile sale su fost expuse in locuri publice.

Antisemitism

In Romania contemporana credintele conform carora “evreii se afla in spatele mortii lui Isus”, “evreii conduc omenirea prin manipulari financiare” sunt inca raspandite, in special printre persoanele cu varste mai inaintate dar nu numai.

“ Am prieteni evrei”, “am crescut printre evrei” sunt afirmatii mult uzitate de foarte multe persoane, care atunci cand intalnesc un evreu sau un israelian, simt nevoia sa deschida discutia cu acest tip de afirmatii, fara nici o legatura cu subiectul intalnirii.

Rezultatul unui sondaj de opinii realizat in octombrie 2002, demonstreaza faptul ca majoritatea populatiei din Romania crede ca evreii romani se bucura de o mai buna situatie financiara decat restul populatiei. Acelasi studiu de opinie publica a aratat ca o mare parte a populatiei crede ca “modelul omului de afaceri evreu” ar trebui adoptat pentru a imbunatati situatia economica precara.

Chiar si atitudinile “pro-evreiesti” adoptate din motive politice sunt bazate pe opinii simpliste conform carora evreii sunt controlorii nedeclarati ai finantelor si politicii mondiale.

Ca urmare a evenimentelor tragice care au loc, aproape zilnic in zona Orientului Mijlociu, din ce in ce mai mult sentimentele anti-semite si cele anti-israeliene sunt conexe si imposibil de diferentiat.

In ciuda faptului ca in Romania exista o confuzie intre cele doua notiuni, cea de evreu si cea de israelian, pentru corectitudinea acestui raport trebuie sa mentionam ca, nu la fel ca si in alte tari europene, in Romania nu s-a remarcat folosirea sentimentelor anti-israeliene pentru alimentarea sentimentelor anti-semite.

Incidente

Un caz mai vechi, unic in felul lui, in care unui elev evreu i s-a cerut in timpul unei sesiuni de bacalaureat sa rosteasca o rugaciune crestina ne-a fost adus la cunostinta.

In 2002 cateva incidente grave cu caracter antisemitic au fost raportate:

- 1) Profanarea sinagogii din Falticeni
- 2) Spargerea sinagogii din Vatra Dornei
- 3) Lozinci anti-semite vopsite pe peretii Teatrului Evreiesc din Bucuresti
- 4) Lozici anti-semite si xenofobe vopsite pe blocurile din Cluj
- 5) Lipsa de respect si evidenta ignoranta prin cultivarea de cartofi printre mormintele din cimitire evreiesti izolate
- 6) O atitudine generala de indiferenta si de marginalizare a contributiei evreiesti la dezvoltarea si evoluarea societatii romanesti creaza o nevoie de a apara imaginea acestei comunitati.

Pana la aceasta data, in ciuda eforturilor de a obtine informatii relevante, nu cunostem etapele investigatiilor conduse in aceste cazuri asa ca ne luam libertatea sa afirmam ca atentia acordata acestor cazuri este marginala sau inexistentă.

Atitudinea Guvernului fata de Holocaust si Antisemitism

Prezentul Guvern a preluat puterea in Noembrie 2000. Guvernul este format in marea sa majoritate din membrii partidului PSD (Partidul Social Democrat fost PDSR). Presedintele Romaniei, este Dl. Ion Iliescu, fost presedinte al PDSR si inca unul dintre personalitatile marcante, daca nu cea mai marcanta al partidului PSD.

Cand in Noembrie 2000, dupa 4 ani de activitate ca principal partid de opozitie, PSD a preluat puterea, principalul obiectiv declarat a fost asigurarea conditiilor de invitare a Romaniei la negocierile de aderare la NATO. Eforturi necunoscute inainte au fost investite in crearea unui sistem sofisticat de promovare a relatiilor publice si a imaginii menit sa promoveze interesele Romaniei. Multiple vizite oficiale au fost efectuate, in tari considerate ca fiind strategice pentru atingerea scopului urmarit.

Invitarea Romaniei la negocieri avea sa fie si a fost prezentata populatiei ca un eveniment istoric. Acest eveniment a devenit un element cheie in campania condusa pentru a asigura, partidului de guvernament, o cota sporita de popularitate.

Constienti fiind ca fara suportul guvernului american, al Senatului si al Congresului SUA, aderarea la NATO ar fi imposibil de obtinut, noii conducatori ai Romaniei s-au focalizat, incepand cu luna Ianuarie 2001, in conducerea unei campanii de relatii publice menite sa convinga SUA si NATO de sprijinul neconditionat al Romaniei. In consecinta guvernul a demarat o serie de actiuni pentru a indeplini unele din rigorile necesare pentru a obtine invitarea la aderare.

Ca o parte a acestui efort, sistemul de relatii publice al Guvernului s-a concentrat pe realizarea unor raporturi sustinute cu organizatiile evreiesti americane, presupuse ca influente si puternice din punct de vedere politic si financiar. Acest efort deosebit de relatii publice, adoptat si implementat de Guvern, a fost indreptat asupra entitatilor (de stat si private) din SUA si Israel, care au fost considerate ca fiind capabile sa ofere suportul necesar pentru asigurarea aderarii la NATO.

In Iunie 2001, o delegatie marita a Guvernului Roman, condusa de Dl Adrian Nastase, Prim Ministru, a vizitat Statul Israel. In Noembrie 2001 o alta delegatie condusa de Dl Nastase a vizitat SUA si s-a intalnit cu conducatorii comunitatilor evreiesti din SUA.

Dl. Mircea Geoana, Ministrul Afacerilor Externe de asemenea a facut eforturi diplomatice speciale, pentru castigarea suportului evreiesc in favoarea Romaniei in procesul de aderare la NATO. Dl Mircea Geoana, inainte de a deveni Ministrul Afacerilor Externe, a fost Ambasador de success al Romaniei in SUA. Astfel Dl Geoana este familiarizat cu aspectele legate de comunitatea evreiasca din SUA.

Alte numeroase intalniri cu personalitati evreiesti au avut loc in cadrul altor vizite conduse de oficialitatile romane in SUA, in Ianurie si Februarie 2002.

In Martie 2002, o delegatie condusa de Rabinul Andrew Baker a fost invitata sa participe la Conferinta conducatorilor natiunilor doritoare de a adera la NATO. Conferinta s-a desfasurat in Bucuresti. In timpul acestor intalniri si vizite, oficialitatile de la Bucuresti au fost confruntate cu apeluri prin care Romaniei i se cerea sa isi asume responsabilitatile memoriei si suferintei populatiei evreiesti din timpul celui de al doilea razboi mondial.

De asemenea au fost confruntati cu repetate intrebari referitoare la masurile luate pentru a evita situatia in care Maresalul Ion Antonescu ar putea deveni un erou national, pangarindu-se astfel memoria evreilor romani exterminati in urma politicii conduse de Maresal.

De asemenea, au fost inaintate cereri de elaborare a unor legi clare care sa asigure retrocedarea proprietatilor evreiesti, confiscate si nationalizate de comunisti, catre proprietarii lor de drept.

Cereri ferme de elaborare si adoptare a unor legi care sa stopeze raspandirea antisemitismului manifestat in Romania, inainte ca acest fenomen sa devina un fenomen social scapat de sub control, au fost formulate, in repetate randuri, in cadrul intalnirilor initiate si conduse de oficialitatile de la Bucuresti.

Concentrati fiind in obtinerea suportului si a simpatiei americane, si ca un rezultat al repetatelor cereri, oficialii romani au fost nevoiti sa dovedeasca ca promisiunile si eforturile de a combate antisemitismul sunt respectate si implementate pe cale legislativa.

In Martie 2002, ca rezultat al presiunilor internationale, DI Nastase, Prim Ministru, a initiat Ordonanta Guvernamentala de Urgenta nr 31/28.03.2002. Acesta este primul act normativ emis de Guvernul Romaniei in care se incearca definirea fenomenului de xenofobie si anti-semitism ca un fenomen social si o crima inacceptabila care trebuie redusa la minimum si pedepsita daca este comisa.

Partidul de extrema dreapta “Romania Mare”

Vizita semi-oficiala a legendarului supravietuitor si simbol al Holocaustului, Elie Wiesel, a avut loc in aceasta perioada, la invitatia presedintelui Romaniei dl. Ion Iliescu. Cei familiarizati cu agenda politica nu au fost surprinsi de mediatizarea pe care a avut-o aceasta vizita in Romania. Abordarea directa si onesta a lui Elie Wiesel in ceea ce priveste responsabilitatile Romaniei pentru suferintele populatiei evreiesti au declansat o reactie vehementa din partea partidului “Romania Mare”. Dl. Corneliu Vadim Tudor, conducatorul partidului “Romania Mare” a avansat jigniri personale grave la adresa lui Elie Wiesel si la adresa a ceea ce Elie Wiesel reprezinta. Cel mai reprobabil a fost insa faptul ca partidul “Romania Mare” si conducatorul sau nu au fost in nici un fel trasi la raspundere de cei care l-au invitat pe Elie Wiesel sa viziteze Romania pentru a sustine eforturile de aderare la NATO.

Dl. Corneliu Vadim Tudor, liderul partidului “Romania Mare” a fost, in perioada comunista, un fervent sustinator al nationalismului extremist si un loial ceausist, foarte cunoscut pentru poemele sale, dedicate ca elogii lui Nicolae Ceausescu, fostul dictator comunist al Romaniei.

Este acceptat faptul ca dl. Corneliu Vadim Tudor este un intelectual populist, remarcabil prin faptul ca nu pierde nici o oportunitate de a pune in evidenta demagogia discursului pseudo-intelectualist. Este de asemenea acceptat faptul ca dl. Corneliu Vadim Tudor este o persoana a carei carisma, il face sa fie perceput de o mare parte a populatiei, ca fiind conducatorul care va eradica actuala si mediatizata coruptie instutionalizata. Multi il percep ca pe cel care poate restaura “mandrie nationala pierduta”.

Trebuie reamintit ca dl. Corneliu Vadim Tudor este membru al Parlamentului Roman, alaturi de alti membrii ai partidului “Romania Mare”. Fosti ofiteri superiori din armata romana si din Securitate, artisti si scriitori sunt membri ai acestui partid controversat, care din pacate a devenit o parte integranta din viata politica romana.

Partidul “Romania Mare”, depune o activitate continua de negare a atrocitatilor comise impotriva evreilor romani in timpul celui de al doilea razboi mondial, negand astfel reala suferinta a evreilor din Romania.

Partidul “Romania Mare” emite publicatia saptamanala cu acelasi nume: “Romania Mare”.

“Romania Mare” este o publicatie mult citita in primul rand din cauza atacurilor necontrolate si necenzurate lansate impotriva coruptiei instaurata, conform mass-mediei romane, in sanul Guvernului. In acelasi timp, aceiasi publicatie contine multe articole care exprima un crud anti-semitism si xenofobie inacceptabile.

De ce este “partidul “Romania Mare” tolerat?

In primul rand este tolerat din cauza popularitatii sale raspandite. Acesta nu este un mic si izolat partid. El este un partid care se adreseaza unui larg segment al populatiei din Romania. Luand in considerare faptul ca mai mult de 80% din populatie se afla la limita saraciei putem intelege numarul ridicat de persoane care vad in dl Cornel Vadim Tudor si partidul sau, o valida optiune politica pentru o viata mai buna.

Partidul “Romania Mare”, activ si zgomotos, serveste si interesele clasei politice actuale. Atat timp cat amenintarea pe care partidul “Romania Mare” o reprezinta la adresa fragilei democratii romane, ramane in prim plan, prezenti conducatori ai clasei politice vor continua sa se prezinte ca fiind clasa moderata care trebuie preferata a sta la conducerea acestei tari cu o populatie saraca in marea ei majoritate, fara nici o legatura cu deficientele prezentei conduceri. Fara indoiala ca prezenta clasa politica exploateaza la maximum existenta partidului “Romania Mare”.

Faptul ca dl Corneliu Vadim Tudor este, de ani de zile, un “onorabil” membru al Senatului Roman, faptul ca inca este un membru al delegatiei romane la Parlamentul Europei, ridica semne de inebare serioase in ceea ce priveste promisiunile clasei politice romane, facute atunci cand Guvernul Roman a considerat ca suportul organizatiilor evreiesti a fost necesar pentru sustinerea eforturilor de aderare la NATO si UE.

Profesorul Gheorghe Buzatu – Principalul negationist al Holocaustului in Romania

Ca urmare a presiunilor opiniei publice straine, posibilitatea de excludere a dlui Corneliu Vadim Tudor din mai sus mentionata delegatie la UE este acum analizata.

Una dintre persoanele care sunt luate in considerare pentru a il inlocui pe dl Vadim Tudor este Profesorul Gheorghe Buzatu, vicepresedinte al Seantului, membru al partidului “Romania Mare”. Daca aceasta inlocuire va avea loc, atunci cei care vor lua decizia de inlocuire vor dovedi duplicitate si vor aduce o grava ofensa integritati si imaginii Romaniei.

Prof. Gheorghe Buzatu este un istoric mult respectat printre cei care de asemenea sunt suporterii partidului “Romania Mare” dar nu numai.

Prof. Gheorghe Buzatu este conducatorul unui mic dar activ grup de persoane care, la scena deschisa si fara nici o rusine, neaga Holocaustul care a avut loc in Romania.

Prof. Gheorghe Buzatu este si unul dintre conducatorii fundatiei “Maresalul Ion Antonescu”. Aceasta fundatie activeaza pentru promovarea imaginii lui Antonescu, ca fiind imaginea unui erou

national care a reprezentat Romania celui de al doilea razboi mondial, cu cinste, in razboiul impotriva comunismului rusesc. Repulsia, usor de inteles, pe care majoritatea populatiei romane o au pentru orice legatura cu comunismul, ajuta la transformarea persoanelor precum prof. Gheorghe Buzatu, in persoane populare si respectate, chiar daca acest fapt nu este recunoscut in mod oficial.

Calmul, vocea calda a prof Buzatu, elocventa cu care isi prezinta si isi sustine opiniile, imbinate cu imaginea “bunicului”, toate acestea sunt elemente care il fac foarte “eficient” in a aduna simpatizanti in jurul atitudinii sale negationiste, demna de dispret.

Trista realitate, care trebuie sa traga un semnal de alarma, este ca prof Gheorghe Buzatu si/sau dl Corneliu Vadim Tudor nu sunt cazuri izolate. Persoane cu opinii asemanatoare au fost sau sunt active in cadrul institutiilor publice, armata, sistemul educational, sistemul juridic, divertisment si structuri politice. Partea pozitiva pe care trebuie sa o evidentiam este ca acestia nu constituie majoritatea.

A infrunta si a combate pe negationisti si pe cei care jignesc memoria evreiasca

Cu parere de rau trebuie sa spunem ca vocea majoritatii nu se face auzita. Acest fapt se datoreaza cunostintelor limitate sau inexistente a istoriei evreilor in Romania. Acest fapt se datoreaza disparitiei treptate a generatiei care a fost martora atrocitatilor care s-au abatut asupra evreilor din Romania. Cei care sunt in viata, sunt, in marea lor majoritate, obositi si speriasi “sa faca valuri” sau pur si simplu vor sa uite suferinta prin care au trecut. Cei mai multi dintre ei sunt, de foarte multi ani, in afara Romaniei.

Prezentii conducatori ai micii comunitati evreiesti din Romania: Prof Doctor Nicolae Cajal (Presedintele Federatiei Comunitatii Evreilor din Romania), Av Sorin Iulian (Secretarul General al FCER), Prof.

inginer Ozy Lazar (Presedintele Comunitatii Evreiesti din Bucuresti) impreuna cu istorici evrei, precum dna Lia Benjamin si Harry Culer se numara printre cei putini, care in mod sistematic, se confrunta cu provocarile generate de severa indatorire de a apara memoria a ceea ce a fost odata comunitatea evreiasca din Romania.

Din pacate nici o tanara personalitate nu se ridica, din randul existentei comunitati evreiesti, pentru a se alatura lungului si sustinutului efort, necesar pentru o eficienta monitorizare si combatere a antisemitismului in Romania. Din cand in cand voci din strainatate rabufnesc si iau atitudine in cadrul unor conferinte restranse si nu destul mediatizate.

Ecolul unor astfel de evenimente care ar trebui sa se rasfranga asupra publicului larg, se loveste, in cele mai multe cazuri, de “pereti” de indiferenta, ignoranta sau manipulari politice ale subiectului.

Speram ca, acum cand Romania se apropie de SUA va recunoaste necesitatea unei legislatii adecvate care, sa permita monitorizarea si combaterea antisemitismului si a xenofobiei si care sa se ridice peste simplele declaratii politice o data si pentru totdeauna.

Ordonanța de urgență nr.31/2002-Raport de evaluare

Doctor in Sociologie - Alexandru Florian pentru MCA

În martie 2002 guvernul României a emis Ordonanța de urgență nr.31/2002 *“privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii”*. După 1989, este prima decizie, cu caracter de lege, a guvernului României care urmărește asanarea societății de manifestări ostile valorilor democrației. Ordonanța are 2 obiective:

a. eliminarea din viața publică a cultului mareșalului Ion Antonescu, conducător al statului totalitar în perioada 1940-1944, condamnat la moarte și executat în 1946 drept criminal de război, responsabil pentru uciderea a cel puțin 250 mii de evrei, pe teritoriul României, Basarabiei, Bucovinei și al Transnistriei și **b.** interzicerea manifestărilor antisemite și a negării Holocaustului.

Ordonanța de urgență este expresia voinței politice a actualei puteri a PSD de a limita manifestările extremismului în societatea românească. Guvernul a adoptat această Ordonanță și ca urmare a presiunilor exercitate mai bine de 10 ani de către guvernele occidentale, în special cel american, de către asociații evreiești americane și internaționale.

Unele din prevederile acestei ordonanțe sînt ambigue.

Astfel, la cap.2 art.4 alin.3 se menționează că răspîndirea, vînzarea sau confecționarea de simboluri fasciste, rasiste ori xenofobe, respectiv utilizarea lor în public nu constituie o infracțiune “dacă este săvîrșită în interesul artei sau științei, cercetării ori educației”. O asemenea formulare încurajează difuzarea în școli și alte spații publice a simbolurilor fasciste, rasiste sau xenofobe, a cultului persoanelor condamnate pentru crime de război, totul desfășurîndu-se sub pretextul științei, al artei sau educației. Prin urmare alin.3 nu face decît să anuleze efectele acestei ordonanțe, întrucît orice reuniune publică organizată pentru a promova valorile extremismului sau orice creație culturală, cu abilitate, poate fi prezentată ca avînd un caracter științific, educativ sau artistic.

Art.6 de la cap.2 privitor la contestarea sau negarea Holocaustului a trezit vii reacții și dispute printre politicieni și membrii societății civile. Chestiunea de clarificat este definirea Holocaustului și dacă în România a fost Holocaust. În cele din urmă comisia juridică a Senatului a formulat o definiție extrem de restrictivă a Holocaustului, înțeles ca exterminarea evreilor în camerele de gazare. Astfel se exclud dintre victimele genocidului nazist alte categorii de cetățeni care au fost exterminați în lagărele de concentrare. De asemenea, această definiție a Holocaustului restrînge în mod artificial, contrar faptelor petrecute în cel de al

doilea război mondial, genocidul numai la camerele de gazare. Pe baza acestei definiții, în România sau teritoriile controlate de administrația și armata română nu a fost Holocaust. Ordonanța de urgență, cu o asemenea definiție a Holocaustului, își anulează însăși obiectul pentru care a fost elaborată.

La 9 luni de la emiterea acestui act cu putere de lege, monitorizarea vieții politice și civice din România, în legătură cu aspectele relevante prevăzute de Ordonanță, oferă prilejul pentru a caracteriza o situație contradictorie.

Știri bune. 1. Efectele pozitive cele mai rapide ale ordonanței au fost produse de acțiunea administrației centrale și locale. Astfel, rînd pe rînd au început să cadă busturile dictatorului Ion Antonescu aflate pe domeniul sau în perimetrul instituțiilor publice.

2. La mijlocul lunii august, primul ministru Adrian Năstase a anunțat că, în toată țara au fost identificate 25 de artere de circulație cu numele "Mareșal Ion Antonescu". Denumirea a zece dintre ele s-a schimbat, prin hotărîri ale consiliilor locale, iar în curînd se vor schimba și numele celorlalte.

Știri rele. Antisemitismul anonim, cel radical sau cel mainstream au continuat să se manifeste în totală nepăsare a instituțiilor statului și în absența contrareacției societății civile. Cîteva exemple.

1. Ziarul *Curentul* din 7 august titrează, „primarul de Flămînze îl vrea pe Antonescu în fața primăriei”. Primarul, membru al PNL, declară că „și peste 10 ani voi avea aceleași idei, voi spune aceleași lucruri. Lui Antonescu ar trebui să îi facem un bust de aur, pe care să îl sărutăm în fiecare zi...”.

2. În noaptea de 11-12 octombrie pe zidurile Teatrului evreiesc din București sînt înscrise, în limba germană, celebre sintagme ce amintesc de lagărul de exterminare de la Auschwitz. Pe 15 octombrie un post tv. informează despre lozinci antisemite scrise pe zidurile unui bloc de locuințe din Cluj. Nici pînă astăzi autorii acestor acte nu au fost prinși. În vară a fost profanată sinagoga din Fălticeni și cea din Vatra Dornei. Autorii rămîn necunoscuți.

3. La scurt timp după ce executivul emitea ordonanța, în incita guvernului se organizează galeria cu tablourile tuturor prim miniștrilor. Tabloul lui Antonescu se află pe perete.

4. În curtea penitenciarului Jilava, acolo unde a fost executat mareșalul, continuă să existe un monument, ridicat după 1990, dedicat memoriei lui.

5. În holul de la intrarea profesorilor de la liceul Iulia Hașdeu din București se află o placă care amintește că la inaugurarea noii clădiri a școlii (1942) au participat regele Mihai I, conducătorul statului Mareșalul Ion Anotonescu și Ion Petrovici, ministrul Culturii Naționale și Cultelor.

6. Ajunsă în parlament, Ordonanța de urgență a trezit atâtea nemulțumiri, încît nici astăzi ea nu a reușit să treacă de comisia juridică. Așa cum am arătat mai sus, totul s-a împotmolit la definirea holocaustului. A fost sau nu holocaust în România? Parlamentarii nu pot să se decidă. La această chestiune au reacționat contradictoriu, cu respingeri și reveniri, nu numai politicieni recunoscuți pentru naționalismul lor populist, dar și oameni politici ce păreau cîștigați de partea valorilor democrației. Reacția de negare a Holocaustului în România a senatorului liberal Mircea Ionescu Quintus, de exemplu, a fost o surpriză.

Politicienii optează, mai degrabă, pentru varianta că în România nu a fost Holocaust, iar regimul antonescian a participat la Holocaust în teritoriile ocupate. Aceasta este și versiunea sugerată de ministrul culturii și cultelor, acad. Răzvan Theodorescu, inițiatorul Ordonanței de urgență. Aserțiunea a fost făcută cu prilejul unei sesiuni științifice dedicată dezbaterii problemei Holocaustului, de la Academia Română, în luna iunie. Raționamentul șchioapătă, întrucît Basarabia și Bucovina au fost ocupate de armata română în vara lui 1941 tocmai ca fiind foste teritorii românești, cedate, în vara lui 1940, URSS, în baza acordului Ribentrop-Molotov din 1939. Ele au fost pretextul pentru care Antonescu a ordonat trecerea Prutului, pentru care România s-a aliat cu Germania nazistă. A recunoaște că numai pe aceste teritorii statul român a masacrat evrei, așa cum încearcă astăzi să sugereze unii politicieni, în contradicție cu

realitatea istoriei, ar însemna că Basarabia și Bucovina aveau să devină românești abia după ce erau curățate de evrei. Avem de-a face cu un negaționism minimalizator tipic care aruncă Holocaustul la periferie, dincolo de hotarele României dinainte de intrarea în război.

7. Ordonanța de urgență nr31/2002 este uitată prin sertarele comisiilor parlamentare, ea nu a mai fost discutată după vacanța parlamentară de vară.

8. Vicepreședintele senatului, din partea Partidului România Mare este Gheorghe Buzatu. Prof.univ. Gh.Buzatu este însă și președinte al *Ligii mareșalului Ion Antonescu* și unul dintre istoricii care au participat activ la cultul lui Antonescu. De asemenea, el este unul dintre reprezentanții negaționismului în istoriografia românească a Holocaustului. În calitate de președinte al *Ligii mareșalului Antonescu* a inițiat ridicarea statuii din curtea bisericii Sfinții Constantin și Elena din București. Apariția Ordonanței de urgență nu a modificat în vreun fel nici poziția sa în Senatul României și nici existența asociației civice al cărui lider este în continuare.

Mesaje antisemite. 1. Cele mai virulente și primitive atacuri antisemite s-au consumat în lunile iulie și septembrie. Ele au fost proferate de CVTudor, liderul PRM și au fost mediatizate atât de oficiosul partidului, săptămânalul *România Mare* cât și de postul de televiziune Otv. Unele dintre aceste mesaje au fost citite de la tribuna Senatului României, fără ca să asistăm la contrareacții din partea celor aflați în sala de ședință. Dincolo de vulgaritățile emise la adresa unor persoane de etnie evreiască, CVTudor stăpânește, cu priceperea oricărui lider extremist de dreapta, mai toate canoanele antisemitismului. Iată câteva teme anitsemite din ultimele sale discursuri.

Minimalizarea și negarea holocaustului. „Între noi fie vorba, Holocaustul a ajuns mai important decât o religie: dacă cineva Îl neagă pe Dumnezeu, nu i se întâmplă nimic- dacă neagă Holocaustul, riscă să fie condamnat penal, ca marele filozof francez Roger Garaudy sau chiar să intre la închisoare. E, totuși, prea mult.

Nici un om normal la cap nu poate nega Holocaustul, care a fost o realitate tragică a omenirii, dar, pentru numele lui Dumnezeu, lumea a intrat în mileniul III, haideți să ne gândim și la viitor, să ieșim din prizonieratul tenebrelor trecutului!” (Declarație rostită în plenul Senatului României și difuzată de postul Otv, luni 9 septembrie 2002). În afara lui R. Garaudy, cunoscut negaționist și susținător al islamismului, pentru a crește credibilitatea mesajului său antisemit, Vadim recurge și la sprijinul unui alt celebru iudeofob, Norman Finkelstein. „În acest caz, dați-mi voie să mă îndoiesc de cifra de 6 milioane de evrei care, pretind unii, ar fi fost victimele Holocaustului. Au fost, dar nu 6 milioane și asta au demonstrat-o chiar evreii” (31 iulie, Otv, emisiunea Dan Diaconescu în direct).

Sionismul principalul pericol al lumii contemporane. În aceeași emisiune a postului Otv amintită mai sus, senatorul PRM, deslănțuit împotriva lui Elie Wiesel, ne indică rădăcina relelor din lumea de azi. „...noi nu sîntem la cheremul lor și nu sîntem colonia lor, a mafiei sioniste mondiale”.

Nu lipsește nici *cultul lui Antonescu și învinovățirea evreilor de prigoana și genocidul la care au fost supuși.* Încă pe 2 aprilie, CVTudor a ținut în plenul Senatului un discurs pentru a condamna inițiativa guvernului Năstase de a interzice cultul lui Antonescu, în care nega Holocaustul și cerea reconsiderarea mareșalului ca erou al neamului. După care, în aceeași emisiune a lui Dan Diaconescu, la care m-am mai referit, avea să își dezvolte tema proAntonescu. Pînă la absurd, inversînd raporturile dintre evrei și mareșal. „Evreii ar trebui să-i ridice ei statui (lui antonescu, n.ns.)...Mareșalul Antonescu i-a salvat pe evrei și noi vom continua să-i apărăm urmele care mai există în țară la ora actuală... ”.

Deși *neagă că ar exista antisemitism astăzi în România, CVTudor îi stabilește cauza:* evreii, cetățeni români sau israelieni, ar urmări să se îmbogățească pe seama românilor. Ei solicită cu perseverență restituirea proprietăților comunitare sau fac afaceri veroase. Iar pentru a acoperi acest comportament păgubitor pentru România, sugerează senatorul PRM, recurg la învinovățirea

românilor de antisemitism. „Problema bunurilor evreiești din România. Aici, stimați telespectatori, se află rădăcina, izvorul, explicația mai degrabă a acestei campanii de învinovățire a poporului român... Toți marii infractori dau lovituri de zeci și chiar sute de milioane de dolari, după care dispar într-o singură direcție, în Israel”(aceeași emisiune OTv din 31 iulie).

Senatorul CV Tudor neagă autoritatea Ordonanței de urgență nr. 31/2002. „Care lege? Nu există nici o lege! Există o ordonanță...Care ordonanță, domnule?...Parlamentul funcționa, guvernul nu are voie să dea ploaie de ordonanțe când funcționează parlamentul, domnule!...Ordonanța s-a blocat la Senat”(aceeași emisiune OTv din 31 iulie).

2. Antisemitismul dur pe care îl reprezintă în politică PRM și CV Tudor, îl regăsim în antisemitismul cultural al lui Paul Goma. Paul Goma, fost disident pe timpul lui Ceaușescu, exilat la Paris, publică în două numere din revista *Vatra*, 3-4 și 5-6/2002, articolul *Basarabia și „problema”*, un text de un antisemitism tot atât de feroce, plin de ură ca și discursurile vadimiste. Paul Goma se dovedește a fi un negaționist radical. Antisemitismul său primitiv și violent îmbină teme din perioada interbelică cu antisemitismul actual, cel al fundamentalismului islamic, incriminând pe israelieni drept criminalii palestinienilor.

Paul Goma nu ia în seamă „falsitatea, idiotețenia termenului <<antisemit>> , când semiți sînt și maltezii și berberii și arabii și, cine ar crede, azi, în Israel: palestinienii!” (*Vatra*, nr.3-4/2002, p.35). De asemenea, *evreii sînt vinovați de Holocaust: „Ce s-a putut întîmpla în doar o săptămînă: 28 iunie- 2iulie 1940, de înnebuniseră Românii, de turbaseră Românii, cerînd, promițînd- ei, Românii- răzbunare pe Evrei, potrivit legii Talionului cea care cere: <<Ochi pentru Ochi și Dinte pentru Dinte>> ? Care să fi fost Ochiul-prim (în timp)? Dar, primul, cronologic, Dinte?”* (idem., p.34).

Paul Goma recurge la caracterizări negative, profund triviale la adresa evreilor. Astfel, evreii care nu recunosc că ei au fost cauza primă a pogromurilor „ignoră cu o superioritate de rasă inadmisibilă

(și analfabetă- oare fac asta numai din analfabetism?, ei, Oameni ai Cărții?) *adevăărul cronologic, istoric*, acela care spune...*agresiunea* Evreilor în timpul evacuării militarilor și civililor români din teritoriile cedate a semnatificat Ochiul –prim, iar ce s-a întâmplat, *după* un an de zile- inadmisibil, reprobabil, criminal- a fost, vai, un răspuns la agresiune, <<Ochiul>> scos *pentru* <<Ochiul>> scos- a fost răzbunarea Românului pe Evreu” (idem.,p.35).

Paul Goma îi incriminează pe israelieni drept criminalii palestinienilor. „Le este greu, foarte greu Evreilor, instalați de două milenii în statutul de victimă, în cultura *unicul genocid: Shoah*, să admită adevărul istoric cel care spune: genocid se declină, din nefericire la plural. Impunerea monopolului asupra suferințelor de pe urma persecuțiilor cărora ei le-au fost victime în urmă cu peste o jumătate de secol, totodată negînd, relativizînd, interzicînd să se vorbească de alte lichidări în masă, de alte victime inocente, de alte comunități martirizate decît a lor- dovedește insolență, nesimțire etică și, paradoxal: lipsă de inteligență. Dar mai ales le este greu Evreilor să admită că și ei au fost călăi pentru alte comunități- și continuă a fi, azi, în Palestina” (*Vatra* nr.5-6/2002, p.37).

Nu cred să existe în producția elitei culturale române postcomuniste scrieri ce ar putea să se asocieze cu ura neostoită a fostului disident.

3. În luna octombrie postul de televiziune Otv este suspendat. Una din cauzele acestei decizii a Consiliului Național al Audiovizualului a fost mesajul antisemit al senatorului CVTudor difuzat, în mai multe rînduri, de acest canal tv. Neașteptat, situația creată în jurul postului Otv a servit drept un bun pretext de a disculpa, încă odată, antisemitismul unora dintre elitele intelectuale.

4. Mircea Mihăieș în editorialul din *România literară* nr.38, 18-24 septembrie 2002, „Antisemitismul fără antisemiți”, aplică o strategie care, în cele din urmă, micșorează intensitatea mesajului comunicat. El condamnă antisemitismul violent al lui CVTudor, dar la sfîrșitul editorialului respinge cu vehemență existența antisemitismului moderat la unii dintre intelectualii români de

prestigiu. Efectul scontat, cel de a concentra atenția societății civile asupra extremismului vladimist se diluează. Un caz tipic de antisemitism mainstream, moderat, pe care Mihăieș caută să îl discolpe, este criticul literar Nicolae Manolescu, directorul revistei culturale *România literară*, unul dintre membrii elitei culturale și civice din România. Ceea ce nu pare să înțeleagă M.Mihăieș este că militantismul civic sau politic pentru a combate extremismul de dreapta nu implică, în nici un fel, tăcerea atunci când antisemitismul sau alte porniri discriminatoare își află culcușul în discursul elitei intelectuale. Nu cred că trebuie să rămânem inactivi la negaționismul lui N.Manolescu pentru că mesajul lui Vadim ar fi mai rău ca al lui . Un rău nu îl exclude pe celălalt.

N.Manolescu este înclinat spre relativisme și nuanțări ce diluează conținutul antisemitismului sau al Holocaustului. În articole scrise în urmă cu câțiva ani, el considera că M.Eliade doar „a cochetat cu legionarismul” (*România literară*, 20 mai 1998), nu găsea nimic fascistoid în apărarea lui Maurice Papon (*România literară*, 12 august 1998). Preocupat obsesiv de opinia că răul comunismului a fost mai mare ca răul fascismului, paradoxal, asemenea lui Vadim și Goma, îl apără pe negaționistul Garaudy, autorul „*Miturilor fondatoare ale politicii israeliene*”, carte ce i-a consacrat orientarea antisemită. Pentru Manolescu, Garaudy este martorul cel mai comod pentru a demonstra cum că evreii nu acceptă, în afara Holocaustului, nici un alt genocid. Fapt pentru care, a găsit explicația salvatoare criticul literar, gulagul nu ar avea locul ce i se cuvine în istorie. „Cineva se teme că pierde monopolul dezvăluirii crimelor contra umanității? O probă indirectă în sprijinul bănuielii mele este procesul intentat lui Garaudy în Franța, care nu spusese că nu a existat holocaust, dar că s-a făcut un teribil lobby în jurul lui. Ei bine, chiar pierderea monopolului asupra acestui fel de lobby se pare că-i neliniștește pe unii” (*România literară*, 11 martie 1998).

Anul acesta, 2002 în primăvară, N.Manolescu, alături de alți confrăți, a sărit în două rînduri, o dată înainte de a fi citit cartea A. Laignel-Lavastine *Cioran, Eliade, Ionesco: L'oubli du fascisme*, apărută la Paris, pentru a minimaliza adeziunea doctrinară a lui Eliade și Cioran la legionarism.

A invoca un antisemitism mai dur, mai agresiv, așa cum face M.Mihăieș, autorul articolului din *România literară*, pentru a nega un antisemitism, poate mai nuanțat, provenit dintr-un spirit cultivat, dar nu lipsit de prejudecăți, nu face decît să complice la nesfîrșit dezbaterile despre antisemitismul din România. Nu trebuie cred uitat nici faptul că fiecare ipostază a antisemitismului are publicul său. Spiritul Ordonanței de urgență nr.31/2002 este tocmai acela de a împiedica răspîndirea oricărui mesaj negaționist, fie el moderat sau radical. Supoziția Ordonanței, pe care o considerăm corectă, este că există fapte în istorie a căror interpretare prin relativizare sau nuanțare alunecă cu mare ușurință înspre deculpabilizare.

Aceste cîteva exemple menționate dovedesc că Ordonanța nu funcționează. Ea a fost folosită numai acolo unde administrația centrală sau locală au fost direct interesate. Demolarea statuilor lui Ion Antonescu.

Ordonanța de urgență nr.31/2002 nu poate schimba mentalități. Dar ea reprezintă un instrument posibil, alături de altele, pentru a favoriza construcția unui spațiu civic democrat, tolerant, deschis dialogului dar și asumării proprii istorii. Dacă nu va exista însă voința politică de a finaliza demersul legislativ, de a îmbunătăți conținutul prevederilor și de a o transforma în lege, Ordonanța de urgență nr. 31/2002 va rămîne expresia unei acțiuni de conjunctură. Pînă în prezent principalul rezultat este unul de palmares politic.

Viata Evreiasca in Romania anului 2002

Prof Inginer Ozy Lazar, Presedintele Comunitatii Evreiesti din Romania, pentru MCA

In anul care s-a scurs, situatia evreilor din Romania a corespuns liniilor generale de evolutie ale tarii. Obiectivele integrarii euro-atlantice, asumate de toate fortele politice ale tarii confirma nonsensul fata de principiile democratice ale unor politici de nediscriminare: egalitatea in fata legii este insotita de dreptul la diferenta in materie de cultura si credinta. La nivelul discursului oficial, minoritatea evreiasca este respectata si aparata cand se incearca discreditarea ei (prin vorbe sau fapte). Spre deosebire de tari cu mult mai veche traditie democratica politica statului Israel este examinata cu luciditate, in functie de realitatile specifice si loialitatea cetatenilor romani de religie mozaica nu este pusa sub semnul intrebării. Atentatele teroriste sunt resimtite deosebit de dureros mai ales cand printre victime se afla si cetateni romani, la munca in Israel.

Incidentele in care sunt implicate asezaminte specific evreiesti pot fi impartite in doua categorii: cele cu caracter antisemit manifest cum au fost inscriptiile aparute peste noapte pe zidurile exterioare ale Teatrului Evreiesc de Stat, amenintarile la adresa evreilor de pe zidurile unei cladiri din Cluj, planificate si executate pentru a exprima un sentiment de respingere, apartinand unor indivizi sau unor grupuri. In a doua categorie ar intra acele profanari de sinagogi sau cimitire, care pot fi puse pe seama infractionalitatii crescande din Romania, lovind deopotriva si lacasurile altor culte. In toate cazurile au fost sesizate autoritatile si ele s-au desolidarizat public fata de mesajul explicit sau implicit al acestor manifestari, s-au intreprins actiuni de cautare sau dar pedepsirea vinovatilor nu s-a putut infaptui, deoarece ei n-au fost gasiti. Absenta vinovatilor lasa loc pentru interpretari exagerate in ambele sensuri: fie se diminueaza insemnatatea acestor incidente, fie este extrapolate la nivelul intregii societati romanesti.

Ordonanta de urgenta, emisa anul acesta, prin care Guvernul Romaniei interzice negationismul, organizatiile si simbolurile cu caracter fascist, rasist sau xenofob si promovarea cultului persoanelor vinovate de savarsirea unor infractiuni contra pacii si omenirii au avut ecouri insemnate in dezbaterile publice, ecouri nu fara legatura cu trecutul si prezentul evreilor din Romania. Personalitati ale Partidului National Liberal au atacat Ordonanta in Senat, cerand "definirea Holocaustului", sustinand si ca prin anume formulari se aduce atingere "dreptului la opinie"; aceasta pozitie si-a gasit sustinatori in dezbaterile unui post privat de televiziune, OTV, unde s-au reluat argumentele conform carora maresalul Antonescu "i-a salvat" pe evreii din Romania, Transnistria a fost un fel de colonie de vacanta, iar evreii astfel salvati, in loc sa fie recunoscatori, au adus comunismul in Romania si au contribuit la eliminarea fizica a elitelor politice si culturale romanesti. Consiliul National al Audiovizualului a inregistrat aceste afirmatii, le-a considerat in conflict cu legea si a suspendat postul respectiv de televiziune. In apararea acestui post s-a pronuntat Corneliu Vadim Tudor, liderul partidului extremist Romania Mare, cunoscut pentru atitudinile lui antisemite. Trebuie mentionat ca pe acelasi post a fost calomniat in mod injurios, Elie Wiesel, care cu ocazia vizitei in Romania, a afirmat vinovatia autoritatilor antonesciene in politica de discriminare si in cea de exterminare a evreilor din Romania.

Am constatat ca aceasta vizita a avut ecouri si sub alt aspect: un lider al Aliantei Civice, formatiune a opozitiei democratice, i-a reprosat laureatului Premiului Nobel pentru pace, ca nu a raspuns invitatiei de a vizita si Memorialul de la Sighet, inchinat rezistentei anticomuniste din Romania. Se reactualizeaza astfel disputa care ocupa multe pagini in presa culturala romaneasca in legatura cu rolul legionarilor in lupta anticomunista sic el al evreilor in instalarea comunismului in Romania, al echivalentelor intre Holocaust si Gulag. Consideram ca asemenea dezbateri sunt necesare (desi implica derapaje), pentru ca doar prin discutii

deschise se poate ajunge la adevar si de aceea apreciem interventiile intelectualilor - evrei sau nu - care se apropie fara prejudecati de realitatea faptelor. Cat timp discutia se mentine in parametrii dialogului intelectual credem ca ea este utila atat reconstruirii trecutului, cat si democratizarii vietii prezente. Noi urmarim cu atentie toate aceste evolutii sin e straduim, pe de o parte, sa intervenim (ne adresam celor competent pentru rezolvarea unor situatii concrete), iar, pe de alta parte, sa contribuim la tiparirea si raspandirea documentelor care pot da o baza realista dezbaterei. Astfel, simpozionul international organizat de Institutul Goethe din Bucuresti pe tema identitatea evreiasca si antisemitismul in Europa Centrala si de sud-est, a prilejuit o intalnire de inalta tinuta, unde problemele care ne framanta au fost examinate fara patima si prejudecati: merita mentionat faptul ca in acest cadru s-a realizat un consens intre liderii Aliantei Civice si istoricii Holocaustului, lichidandu-se astfel in umbra conflictului pomenit mai sus.

Pentru ca acest consens sa devina general, ne sunt de mare folos documentele editate de Centrul de istorie a evreilor, cartile de marturii publicate de editura Hasefer.

Un sprijin material mai sustinut acordata acestor activitati ar putea contribui la limpezirea climatului general. Desigur, exista antisemiti ireductibili si ei nu pot fi convinsi cu nici un argument; important este insa sa actionam asupra celor - si ei sunt majoritatea - care nu stiu mare lucru despre trecut (nici despre Holocaust, nici despre Gulag, dar experienta dictaturii comuniste este mai apropiata in timp decat cea a exterminarii evreilor) si ei pot fi influentati prin cunoastere. Pe aceeasi coordonata a cunoasterii reciproce se inscriu si eforturile noastre pentru a ne asigura ca in scoli, la orele de istorie se predau informatii adevarate despre prezenta evreilor pe teritoriu romanesc si despre Holocaust.

In acelasi scop, ne preocupam de grupurile de elevi care viziteaza Muzeul Holocaustului din Bucuresti, de cei care viziteaza Templul Coral si asiguram explicatii, adecvate varstei, despre religia iudaica, despre sarbatorile evreiesti, despre minuni, combatand pe aceasta cale, directa, minciunile raspandite de propaganda antisemita. Dorim ca imaginea evreului sa nu fie redusa la cea a persecutatului, a eternei victime, ci sa facem evidente contributiile comunitare si individuale la patrimoniul de idei si de cultura al omenirii. Prezenta invitatilor neevrei (oameni de stiinta si de litere, reprezentanti ai autoritatilor si lideri ai societatii civile, demnitari, in provincie - reprezentanti ai autoritatilor locale) la sarbatorile si manifestarile noastre - conferinte, spectacole date de cele 6 formatii artistice - asigura o circulatie normala a informatiei intre cele doua comunitati. Prin toate aceste activitati dorim sa completam si sa diversificam imaginea pe care populatia majoritara si-o poate face datorita unor informatii superficiale sau partiale. Am putut constata cum dupa vizitele de mai sus, elevii de scoala si-au insusit punctual nostrum de vedere si l-au transmis mai departe, in familie, colegilor etc. Aceasta actiune la nivel de persoana este insotita de prezenta noastra active in manifestarile care privesc comunitatea stiintifica nationala si internationala din Romania, cum a fost, in anul 2002, Simpozionul international "Identitatea evreiasca si antisemitismul in Europa centrala si de sud-est", organizat de Institutul Goethe avand ca parteneri - printre altii - Federatia Comunitatilor Evreiesti din Romania si Centrul de Studii Ebraice "Goldstein-Goren" de la Universitatea din Bucuresti.

Concluzii

Antisemitismul inca exista in Romania. In timp ce Romania nu poate fi catagolita ca o tara antisemita, existenta unor incidente anti-Semite intr-o tara in care populatia evreiasca este aproape inexistentă, este un fenomen extrem de ingrijorator la fel cum este negarea existentei antisemitismului si a Holocaustului in Romania.

Continuand tendinta adoptata cu mult inainte de revolutia anticomunista din 1989, clasa politica prezenta inca este patrunda de credinta ca prin ignorare, antisemitismul si sentimentele xenofobice sau nu vor fi evidente sau in care vor fi evidente atunci vor putea fi minimalizate si marginalizate.

In aceasta atmosfera dorim sa auzim mai multe declaratii asemanatoare celor facute de Presedintele Ion Iliescu impotriva fenomenelor de antiSemitism si xenofobie.

Dorim sa vedem politicieni, membrii ai Guvernului, membrii ai fortelor de politie si armata, academicieni si alte personalitati publice dezbatand aceste subiecte, cu responsabilitate si intr-un limbaj accesibil care sa permite populatiei sa invete si sa inteleaga marea suferinta indurata de comunitatea evreilor din Romania, de-a lungul secolelor.

Numai un continuu sentiment de respect, cultivat de oficialitati, pentru istoria evreilor romani care, in prezent, este tinuta in zone prafuite a memoriei nationale, va servii atat interesele clasei politice cat si si interesele societatii romanesti.

Acest lucru insa nu va fi posibil fara o recunoastere deplina si plina de demnitate, din partea Guvernului si din partea societatii romane, a suferintei pe care evreii din Romania au indurat-o.

Sfarsit
Bucuresti
Martie 2003